

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ ĮSTATYMO NR. I-891 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir (ar) pasiūlymai, į kuriuos nebuvo atsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies į pastabas ir (ar) pasiūlymus
1.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2022-09-09 raštas Nr. (14)-D8(E)-	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 patvirtintų Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų 5 priedo 2.3, 2.7, 4.2 punktais ir statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ 9.3, 9.7, 12, 1 lentelės 21, 3 lentelės 3.6 punktais, bokštai būna: vandentiekio tinklų bokštai; ryšių (telekomunikacijų) tinklų perdavimo bokštai; techniniai stebėjimo bokštai; skrydžių valdymo bokštai; plokščiadugniai grūdų saugojimo bokštai, todėl siūlome Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnio pakeitimo įstatymo 1 straipsnyje, kuriuo keičiama Kelių įstatymo 2 straipsnio 13 dalis, vietoje naujai įrašomo žodžio „bokštas“ įrašyti žodžius „ryšių (telekomunikacijų) tinklų perdavimo bokštai“.	Atsižvelgta iš dalies. Papildyta Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 13 dalis yra išdėstyta taip: „13. Kelio statinys – kelio elementas, turintis laikančiąsias konstrukcijas (tiltas, viadukas, estakada, tunelis, pralaida, triukšmo užtvara, atraminė sienelė, rėminė ar gembinė konstrukcija, pylimas, ryšių bokštas ir kt.).“ Tačiau nepritariame siūlymui įstatymo projekte vartoti formuluotę „ryšių (telekomunikacijų) tinklų perdavimo bokštai“. Ryšių tinklais yra perduodami signalai, o ryšių bokštai yra sudedamoji ryšių infrastruktūros dalis. Atsižvelgdami į tai, siūlome įstatymo projekte vartoti trumpesnę sąvoką „ryšių bokštai“, kuri, mūsų manymu, pakankamai aiškiai apibūdina šio objekto paskirtį, taip pat savo prasme atitinka Nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose ir statybos techniniame reglamente įvardytą inžinerinių tinklų elementą.
2.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2022-09-10 raštas Nr. (1.6Mr)2T	Atsižvelgiant į ERĮ 3 str. 14 d. pateiktą elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti ir (arba) bendrai naudoti tinkamos fizinės infrastruktūros apibrėžimą, siūlytina įvertinti, ar Direkcijai numatomos funkcijos nereikėtų formuluoti plačiau, pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 45 str., nurodant, jog Direkcija suteikia prieigą ir užmokestis imamas už prieigos prie elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti ir (arba) bendrai naudoti tinkamos fizinės infrastruktūros (ne tik bokštų) suteikimą.	Neatsižvelgta. Galiojančio ERĮ 43 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Asmenys, suderinę su valstybės ar savivaldybių institucijomis, valstybės įmonėmis, turi teisę viešiesiems elektroninių ryšių tinklams tiesti ir šių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti nemokamai naudotis valstybės ir savivaldybių kelių elementais.“ Mūsų nuomone, ši ERĮ nuostata svariai prisideda prie elektroninių ryšių tinklų plėtros Lietuvoje, todėl netikslinga inicijuoti pakeitimą, kuris numatytų naudotimosi visais kelio elementais apmokestinimą. Siekiant išvengi teisės aktų kolizijos, parengtas ir kartu teikiamas ERĮ 43 straipsnio 1 dalies pakeitimas, kuriame siūloma nustatyti, kad „Asmenys, suderinę

			su valstybės ar savivaldybių institucijomis, valstybės įmonėmis, turi teisę viešiesiems elektroninių ryšių tinklams tiesti ir šių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti nemokamai naudotis valstybės ir savivaldybių kelių elementais, išskyrus ryšių bokštus.“
3.	Valstybinės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcija 2022-08-22 raštas Nr. 1-8455	<p>Kelių direkcija pažymi, kad nei viename iš minėtų teisės aktų nei bokšto, nei operatoriaus apibrėžimo (sąvokos) nėra. Tik Projekto aiškinamajame rašte yra nurodyta, kad šiuo atveju bokštai būtų skirti elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti, tačiau pačiame Projekte apie tai nėra net užsiminta. Paminėtina, kad bokštai gali būti įvairūs: signaliniai, apžvalgos, vandens, aušinimo, stebėjimo, taip pat siloso bokštai, dūmtraukiai ir kiti, kurie, be kita ko, gali būti naudojami elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti, tačiau, Kelių direkcijos nuomone, minėti objektai negalėtų ir neturėtų būti laikomi kelio elementais. Todėl įstatymo projekte vartojama bokšto sąvoka turi būti tikslinama ir aiškiai apibrėžiama, konkrečiai nurodant ir išskiriant elektroninių ryšių bokštus, susijusius su kelių eismo dalyvių aptarnavimu.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Žr. argumentus prie Aplinkos ministerijos pastabos.</p>
		<p>Pagal Kelių įstatymo 2 straipsnio 5 dalį, kelias – inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme. Todėl iš to seka, kad įstatymo projektu įtvirtinama, jog visi bokštai yra kelio elementai su šių elementų užimama žeme ir galio</p>	<p>Neatsižvelgta. Kelių įstatymo pakeitimo projektu, be kita ko, siekiama ir teisinio aiškumo dėl galimybių statyti ryšių bokštus kelio juostoje sudarymo. Manome esant tikslinga Kelių įstatyme įvardyti ryšių bokštą kaip vieną iš kelio elementų, bet ne kiekvieno konkretaus bokšto atveju vertinti, ar jis laikytinas kelio elementu. Šis siūlymas tik pailgintų infrastruktūros plėtros procesą, nesukurtų paskatų suinteresuotiems rinkos dalyviams planuoti investicijas į tinklų plėtrą. Pažymėtina, kad Kelių įstatymo pakeitimo projekte numatyti pakeitimai suponuoja, kad Lietuvos automobilių kelių direkcija valdys ryšių bokštus, be to, planuodama jų statybą, kiekvienu atveju ir priims</p>

		<p>būti rengiami tik kelio juostos ribose. Atitinkamai jokių bokštų (net ir tų, kurie visai nesusiję su keliais) įrengti už kelio juostos (žemės sklypo) formaliai nebūtų galima, kadangi tai prieštarautų įstatymui: kelio elementai negali būti projektuojami ir įrengiami už kelio juostos ribų.</p> <p>Kelių direkcija taip pat atkreipia dėmesį, jog kelio juostos yra santykinai siauros, didžioji jų dalis yra užimta kelio važiuojamąja dalimi ir kitais kelio elementais, todėl bokštų įrengimas vykėtų kelio iškasos griovio išoriniame šlaite, kelio griovyje (apsunkinant ar netgi užkertant vandens nuvedimo galimybes), pylimo šlaite ar net kelkraštyje. Dalis valstybinės reikšmės kelių ruožų, kuriuose dėl ypač arti valstybinės reikšmės kelių važiuojamosios dalies esančių pastatų ir kitų objektų kelio juosta (žemės sklypas) iš esmės apima tik kelio dangą. Kelių direkcija taip pat atkreipia dėmesį, kad galiojantys teisės aktai numato, kad keliuose turi būti užtikrinama laisva nuo kliūčių zona nuo kelio važiuojamosios dalies – kuo didesnis leistinas greitis kelyje, tuo didesnė turi būti laisva nuo kliūčių zona. Siekiant išvengti šiuo metu leidžiamo greičio mažinimo svarbiausiuose šalies keliuose (kurie ir būtų prioritetingi dėl elektroninių ryšių diegimo), bokštai turėtų būti planuojami ir įrengiami išlaikant bent jau optimalius laisvos nuo kliūčių zonos plotčius, nurodytus kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ (toliau – Kelių techninis reglamentas), patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, 15 lentelėje. Tik nesant galimybės išlaikyti minėtų optimalių laisvos nuo kliūčių zonos plotčių dėl kitų, jau esamų kliūčių (statinių, vandens telkinių, kultūros paveldo ar valstybės saugomų objektų, vandens nuleidimo sistemų ir kitų, dėl</p>	<p>sprendimą dėl konkrečios vietos pagal savo kompetenciją įvertinusi galimas rizikas ir kitas aplinkybes. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad inžinerinės kelio elementų įrengimo sąlygos šiuo atveju neturėtų būti aptariamose Kelių įstatyme, atsižvelgiant į tai, kad kelio elementai įrengiami vadovaujantis kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ ir kitais reglamentais. Pažymėtina, kad bendri kelio elementai, o įsigaliojus įstatymui ir „ryšių bokštai“, nėra priskirtini kliūtims ir nuo eismo dalyvių, vadovaujantis standartais, yra atskiriami apsauginiais atitvarais nesukeliant grėsmės eismo dalyviams.</p>
--	--	---	---

		<p>kurių turėtų būti mažinamas leidžiamas greitis kelyje), atitinkami elektroninių ryšių bokštai galėtų būti įrengti išlaikant mažiausią laisvos nuo kliūčių zonos plotį, kuris taip pat nurodytas Kelių techninio reglamento 15 lentelėje. Bokštus įrengimas nesilaikant laisvos nuo kliūčių zonos reikalavimų, ir siekiant užtikrinti bent minimalų eismo dalyvių saugumą keliuose, turėtų neigiamos įtakos eismo saugai, tokiose vietose privalėtų būti mažinamas maksimalus leistinas greitis, ribojamos arba išbrangintos kelių plėtros galimybės. Tai iš esmės neatitiktų svarbiausių šalies kelių paskirties, kuriuose turi būti sudarytos sąlygos transporto priemonėms važiuoti greitai, saugiai ir netrikdomai.</p> <p>Siūlome Kelių įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje nurodytų kelio statinių sąrašo nekeisti, o tik papildyti šį punktą nauju sakiniu: Elektroninių ryšių bokštai, skirti kelių eismo dalyviams aptarnauti, gali būti priskirti kelio statiniams tik įvertinus konkretaus bokšto poveikį kelio plėtros galimybėms pagal teigiamą poveikio kelių saugumui vertinimo išvadą. Tai suteiktų galimybę minėtus bokštus įrengti ir keliuose (jeigu jiems įrengti pakanka vietos išlaikant optimalų laisvos nuo kliūčių zonos plotį (idealiu atveju – ne mažesniu atstumu nuo kelio pylimo pado ar kelio griovio išorinio krašto nei bendras konstrukcijos aukštis), o išimtiniais atvejais – bent mažiausią laisvos nuo kliūčių zonos plotį), ir už kelių juostų (žemės sklypų) ribų.</p>	
4.	Fizinio asmens 2022-08-11 raštas (Nr. 11-712)	<p>Kartu būtina pakeisti 2 straipsnio 5 dalį. Keičiama 13 dalis yra visiškai susijusi su 5 dalimi, nes pagal 5 dalį kelio statinys yra kelio elementas. Būtina pataisyti kitą susijusią Kelių įstatymo nuostatą – 2 straipsnio 5 dalį, kuri aprašo kelio kaip statinio apibrėžimą ir kartu įtraukia žemę. Toks apibrėžimas prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekto rengėjų nuomone, pateiktas siūlymas dėl Kelių įstatymo 2 straipsnio 5 dalies keitimo nepatenka į šio Kelių įstatymo pakeitimo projekto apimtį – siekiama atlikti tik tuos pakeitimus, kurie sudarytų sąlygas pagal galimybes greičiau pradėti 5G ryšio tinklų įrengimą.</p>

		aktams ir LOGIKAI. Statinys negali apimti savyje žemės sklypo. Taip pat Registrų centre yra registruojama atskirai ir žemės sklypas ir statinys, įskaitant ir kelius.	
--	--	---	--